

“ČAS JE ZREL ZA BISTVENO” 65. OBLETNICA NAŠEGA DOMA IN 66. SLOVENSKI DAN

In napočil je tisti dolgo zaželeni trenutek... Čeprav je bilo vreme oblačno, je v naših srcih žuborelo veselje! Po tako dolgem obdobju karantene smo se ponovno srečali v živo ob priliki praznovanja 66. Slovenskega dne in 65-letnice Našega doma. Zbiranje narodnih noš, predstavnikov bratskih domov, obisk visokih gostov iz Slovenije, stisk rok med rojaki... vse je dišalo po nečem lepem, slovesnem! Po živahnem razgovoru pred cerkvijo smo se osvestili, da nas Bog čaka. Njemu se moramo najprej priporočiti in se mu zahvaliti za vse milosti in darove, ki jih je trosil med nami.

Praznovanje smo pričeli s slovesno sveto mašo v naši Sanhuški stolnici. Daroval jo je prelat dr. Jure Rode. Mogočno petje MPZSJ-a, pod vodstvom dirigentke Andrejke Selan Vombergar je v nas prebudilo občutek, da smo res ena sama družina. Ko so v sprevedu pred oltar prihajali mladi in starejši v narodnih nošah ter so vihrale slovenska, argentinska ter zastava Evropske Unije, smo v sebi začutili ponos. Še vedno smo živ ud slovenskega naroda, ki se zaveda svojih korenin!

Berila in psalm so prebrali g. Jure Komar, ga. Irena Poglajen in g. Marjan Godec. Med pridigo nam je g. prelat v razmislek nakazal nekaj točk povezanih z današnjim geslom: »Čas je zrel za bistveno«. Premislimo, kaj je bistveno osebno, v družini, pri delu. Vse pa naj bo usmerjeno v večnost, v bistveni cilj - v Boga, ki je LJUBEZEN. Prosimo torej za modro, razumno srce in zdravo pamet, da bomo znali to v svojem življenju odkriti in udejanjiti.

Pri sveti maši smo se spomnili živih in rajnih članov Našega doma, posebno tistih, ki so se v teku karantene poslovili od nas... Ob zaključku svete maše smo se zbrali pri oltarju Marije Pomagaj, da smo se njej zahvalili in priporočili z otroškim zaupanjem. Z Marijino pesmijo V večnem žaru se blesteča, ki je blažilno zvenela v naši notranjosti, smo odhajali iz svetega prostora z zavestjo, da živimo na božji dlani.

Pomladni vetrič in veselo rapoloženje sta privedla rojake do praga Našega doma. Tu smo se držali zdravstvenega protokola zaradi koronavirusa in se prisrčno nasmejali morebitnim hudomušnim nepravilnostim... Na dvorišču so obiskovalce čakale prikupno pogrnjene mize, katere so gostje hitro zasedali. Spredaj je bil postavljen primerno velik oder z ekranom, kjer nas je pozdravljalo geslo današnjega srečanja. Vhodne stene pa so bile polepšane z bogato razstavo fotografij delovanja naše ustanove.

Sledil je pozdrav napovedovalcev vsem prisotnim, ki sta ga imela na skrbi Tatjana Malovrh in Luka Trpin. Povabila sta nas k spoštljivemu poklonu zastavam, ki so predsedovale

temu slavlju: argentinski, ki predstavlja državo v kateri poteka naše vsakdanje življenje; slovenski, država od koder izhajajo naše korenine; in zastavi Evropske Unije, ki je prvič predsedovala našemu prazniku. Ozadje odra so ovenčale narodne noše, ki so dodale zastavam še posebno slovesen okvir.

»Čas je dozorel za bistveno!« Ponovno bo odkrivanje vrednot kot so potreba trdne vere, povezanost v družini, vrednost človeške bližine, veljavnost prijateljskih vezi, pomembnost slovenske skupnosti. Skratka, vse, kar človeka s Stvarnikom navezuje in s človekom povezuje. S temi besedami, sta napovedovalca pozdravila visoke goste, ki so se nahajali med nami. In ti so bili: ministrica Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu, dr. Helena Jaklitsch; g. veleposlanik Republike Slovenije v Argentini g. Alain Brian Bergant; ga. Urška Učakar, svetovalka na Veleposlaništvu; predsednik krovnega društva organizirane skupnosti v Argentini, Zedinjena Slovenija, inženir Jure Komar. Izrekla sta tudi hvaležen pozdrav prelatu dr. Juretu Rode, za darovano sv. mašo, čeprav je bil odsoten na slavlju zaradi dušnopastirskih obveznosti. Nato sta zaželela dobrodošlico predsednikom bratskih ustanov, predstavnikom vseh ostalih organizacij in učiteljicam slovenskih šol. Prav poseben pozdrav pa sta namenila Balantičevi šoli ob visokem jubileju, saj letos slavi 70-letnico obstoja; ravno tako sta izrekla čestitke Mešanemu pevskemu zboru San Justo ob 50. obletnici, in mladinskima organizacijama Našega

doma, ki letos praznujeta 60-letnico. Prisrčno sta pozdravila tudi vse navzoče.

Zatem sta povabila na oder predsednika Našega doma San Justo, Marjana Godca, in ga prosila za pozdravne besede. Te objavljamo v celoti.

Spoštovana ministrica Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu dr. Helena Jaklitsch, Spoštovani Veleposlanik Republike Slovenije, g. Alain Brian Bergant, spoštovani predsednik Zedinjene Slovenije, g. Jure Komar, spoštovani dušni pastir prelat msgr. dr. Jure Rode.

Spoštovani Predsedniki in zastopniki domov ter organizacij.

Spoštovani člani, družine in prijatelji.

Dobrodošli na praznovanje 65. obletnice Našega doma in 66. Slovenskega dne!

Veseli smo, da se po več kot letu in pol zopet srečamo v prostorih Našega doma za tako pomembni dogodek. Pandemija COVID-19 nas je hudo presenetila in zaradi tega smo vsi morali ostati doma. Tudi življenje v domu se je nenadoma ukinilo. V tem času so nas večkrat obvladali občutki negotovosti.

Kljub temu smo dobili način, da smo ostali povezani med seboj. Povezovali so nas svete maše preko youtube, srečanja in seje preko zoom-a, prireditve preko spleta. Čeprav nam je »virtualnost« omogočila, da smo lahko bili povezani med seboj, sem prepričan, da je to samo le eno »orodje«- sredstvo. Človek je po

naravi družabno bitje in potrebujemo drug drugega za osebno rast. Tudi dom potrebuje nas, da še naprej živi.

Dom, prostor, ki so ga pred 65. leti zgradili z velikim trdom naši stari starši in starši, da bi se počutili kot doma. Kjer so lahko delili vrednote, vzdrževali slovenski jezik in kulturo ter ohranili vero v Boga.

Čeprav se časi spreminjajo, kot tudi osebni cilji sedanjih in novih generacij, ne smemo pozabiti na bistvene temelje, ki so jih naši predniki začeli graditi. Tako močno je bilo njihovo prepričanje, da danes že tretja in tudi četrta generacija čuti ljubezen do Slovenije, in še naprej hrani iste vrednote in vero.

Rad bi se zahvalil vsem, ki neutrudno delate v prid Našega doma in slovenski skupnosti. Naj vam dobri Bog poplača za ves trud in vso dobro delo!

Prav tako tudi želim vsem, da bi lepo preživeli današnje praznovanje in imeli prijeten dan!

Bog vas živi!

Napolnili smo si dušo, poskrbeti je bilo treba tudi za telo. Zadišalo je po topli mlečni kavici in po argentinskih »medialunas« – kifličkih. Seveda nismo pozabili na zahvalo Bogu. Med zajtrkom, ki ga je postregla pridna mladina, so vsi prisotni pokramljali v prijetni družbi.

AKADEMIJA

Po kratkem premoru se je pričelo osrednje slavlje, posvečeno tako slovenskemu dnevu kot obletnici Našega doma. Navzoče je nagovoril predsednik krovne organizacije Slovencev, Zedinjene Slovenije, g. Jure Komar. »Pandemija nam je odvzela število rojakov in nam pokazala, kaj je bistveno v življenju. Izziv rojakov, ki so prevzeli odgovornost v vodstvu skupnosti zasluži vso pohvalo in zahvalo. 30 let je preteklo odkar ima Slovenija lastno državo. Zanj moramo skrbeti saj smo kot njeni člani deležni pravic, pa tudi odgovornosti. Delati moramo še naprej za spravo na osnovi vrednot.« Zatem je v priznanje poklonil plaketo voditeljici, ge. Ireni Poglajen, ob 70-letnici obstoja Balantičeve šole; ter pevovodkinji, ge.

65. OBLETNICA NAŠEGA DOMA IN 66. SLOVENSKI DAN

-Iz strani 1

Andrejki Selan Vombergar ob 50-letnici delovanja MPZSJ-ja.

Sledila je predstavitev zbornika "Zdaj gre za Slovenijo!". Z njim Slovenci v Argentini želijo nazdraviti Sloveniji ob 30-letnici osamosvojitve. Mariana Poznič, urednica lista Svoboda Slovenija, je povedala, da zbornik vsebuje bogato zgodovinsko gradivo, ki obeležuje dogodke leta 1991, ko si je Slovenija gradila svojo neodvisno državo. Slovenci zunaj matične domovine, ki jim je Argentina druga domovina, so aktivno pripomogli, da je ta postala suverena članica v zboru narodov. Zbornik vključuje izbor govorov, publikacij, dokumentov iz arhivov Zedinjene Slovenije in razmišljanja. Zahvalila se je vsem, ki so pri tem delu sodelovali: Gregorju Batagelju, Jerneju Dobovšku, Andreju Finku, Jožetu Lenarčiču, Martinu Sušniku in že pokojnemu dr. Marku Kremžarju. Za to izredno delo je prejela priznanje, ki ga ji je izrekel g. Jure Komar. Ravno tako je prejela zahvalo tudi Mirjam Oblak za enourni posnetek z naslovom "Slovenija, zapojmo til!". Ta vsebuje dokument bogatega življenja skupnosti v Argentini skozi sedem desetletij. Z velikim zanimanjem smo si ga ogledali na ekranu, saj smo ob njem obujali prijetne spomine na prehojeno pot...

Nato so v dar prejeli zbornik predstavniki sledečih ustanov: Društvo Slovenska Pristava, predsednik Bine Magister; Društvo Slovenska vas, podpredsednica Kristina Grbec; Naš dom San Justo, predsednik Marjan Godec; Slomškov dom, predsednik Marko Selan; Slovenski dom Carapachay, podpredsednik Martin Jeretina; Slovenski dom San Martin, predsednik Marko Škulj; predstavnica Zveze slovenskih mater in žena ter predstavnika Mladinskih organizacij.

Zatem smo prisluhnili besedam slovenskega veleposlanika v Buenos Airesu. Gospod Alain Bergant je čestital Našemu domu ob obletnici in poudaril cilje in želje ustanove, ki so se uresničile: ohranitev zvestobe slovenstvu, slovenskemu jeziku, kulturi, tradiciji in običajem, globoki veri in ljubezni do svobode. Uresničilo se je tudi Balantičevo geslo »Dobil sem svoj dom na tujem«, saj je ustanova postala otok sredi argentinske pampe. Mladi so to geslo dopolnili z novim »Združeni v bodoči rod«, saj še vedno želijo ohranjati te vrednote. Nato je omenil obisk RASTi v Sloveniji in pomembnost teh vrste srečanj. Vesel je bil ustanovitve Slovensko-argentinske gospodarske zbornice v tesnem sodelovanju z veleposlaništvom. Povedal je, da so ob praznovanju 30-letnice državnosti napravili virtualno proslavo, kjer so se srečali častni konzuli latinske Amerike. Letos Slovenija predseduje Evropski Uniji in se bo zavzela za marsikatero projekte, v katerih bodo

razpravljali o prihodnosti Evrope. Predstavil je nastudi svojo delovno skupino in zaključil govor z besedami »Srce je majceno, a bistveno ...molimo, da bi bilo vedno življenje bistveno.«

Daleč, blizu... danes so ti pojmi zelo relativni. Razdalje so samo številke, bližina se pa nosi v srcu. Za ambon je stopila naša gostja iz Slovenije, ministrica za Slovence v zamejstvu in po svetu, dr. Jaklitsch, ki nam je s polnim elanom vlila sveženj mladostne in spodbujajoče energije. Ministrica se zahvalila vsem rojakom za vzgled zvestobe slovenstvu, in zaželela, da bi tako ostalo tudi v bodoče. »Želim si, da bi tudi v prihodnje ohranjali povezanost med seboj, pa tudi z domovino vaših prednikov. Za nas, ki živimo v Sloveniji, ste neodtujljiv del našega naroda. Brez vas slovenski narod ni popoln,« je poudarila ministrica. Zahvalila se je tudi za prispevek argentinskih rojakov ob priznavanju samostojnosti Slovenije. Ob tej priložnosti je tudi podelila priznanja ustanovam, ki so v letošnjem in lanskem letu obhajale pomembne obletnice delovanja. Podelila jo je Slomškovega domu Ramos Mejia za 60. obletnico, Slovenskemu domu Carapachay za 60. obletnico delovanja, ki jo je obhajal lansko leto, Slovenskemu domu San Martin za 60. obletnico delovanja, ki jo je prav tako obhajal lansko leto, Slovenski osnovni šoli Franceta Balantiča za 70. obletnico, Slovenski mladinski organizaciji Slovenska deklška organizacija (SDO) in Slovenska fantovska zveza (SFZ) za 60. obletnico in mešanemu pevskega zboru San Justo za 50. obletnico delovanja.

KULTURNI PROGRAM

»Čas je zrel za bistveno. Vera, prijateljstvo, vrednote, kultura, tradicije, pripadnost, pesem, razvedrilo... vse to se v našem programu prepleta«, sta povedala napovedovalca. Na odru se je nato odvil izredno lep in prsrčen kulturni program, kjer smo lahko uživali ob pesmi, ob živahnem plesu z dežniki in ob čudovito globokih verzih slovenske besede. Ko se beseda dotakne nežnih oči, v človeku zraste poet. Ko beseda poboža srce, se duša prešerno nasmeje. Prisluhnili smo nastopu dijakov Rasti 50, ki so letos zaključili srednješolski tečaj Marka Bajuka. Zborovsko, dinamično in ritmično izvajanje prelepih verzov o slovenski besedi ter estetski premiki na odru so osvojili poslušalce. Izbrano slikovno ozadje, ki se je odvijalo na ekranu je polepšalo vso predstavo. Recitacijski nastop so popestrile pesmi, ki so jih zapeli zbor Ex Corde, Mešani Pevski zbor San Justo, pa tudi najmlajši pevčki Balantičeve šole. Za konec so vsi nastopajoči zapeli pesem o svobodi. Skupina mladih solistov - Niko Oblak, Lučka Marinčič,

Saši Smrdelj, Mikaela Malovrh, Damjan Marinčič - nas je presenetila s svojim dovršenim petjem, ki je povabilo vse občinstvo, da jih spremlja: »Svobodno sonce, naj sije spet na to deželo in na ves svet. Svobodna pesem za vse ljudi... naj se glasi.«

ZAHVALE

Ob koncu prireditve so nastopajoči želi močan in dolg aplavz. V srcih vseh navzočih je geslo »Čas je zrel za bistveno« dobilo pravo razsežnost! Ponovno snidenje, slovenska beseda, hrepenenja, pesem, izguba dragih, družina, stisk rok, domotožje... Vse je privrelo na dan. Občutki so se prepletali: nasmeh in solze. Pa tudi ponos, saj se vrednote narodne pripadnosti še vedno prelivajo iz roda v rod. Korenine so še žive!

Sledila je prisrčna zahvala vsem, ki so sodelovali pri oblikovanju tega tako lepega praznika: za zamisel in režijo, Ivani Tekavec; RASTi 50, ki se je prvič predstavila s svojim čudovitim programom slovenski skupnosti v Argentini in ga ponesla tudi v Slovenijo. Zahvalo je prejela folklorna skupina, ki je vodila ga. Metka Markovič, saj je vedno pripravljena, da poživi s svojim nastopom naše prireditve; ravno tako so se zahvalili pevskega zboroma Ex Corde (zborovodja, prof. Diego Pérez) in Mešanemu pevskega zboru San Justo (dirigenta, prof. Andrejka Selan Vombergar) ter solistom, in otroškemu zboru šole Franceta Balantiča, ki ga vodita Lučka Marinčič in Cecilia Urbančič; za predstavitev in izbiro slikovne podlage na ekranu, ki je spremljala posamezne točke, Maksiju in Tatjani Malovrh; za oblikovanje plakata in oglasa ge. Veroniki Kržišnik Modic; za bogato fotografsko razstavo "S pogledom v prihodnost", Mirjam Oblak in Toniju Oblaku; Lučki Bergant in skupini Luč in zvok San Justo za ozvočenje in osvetlitev prostora. Posebno pohvalo in zahvalo pa so izrekli kuharicam in mojstrom ražnja, ki so imeli na skrbi, da so potešili našo lakoto; ter vsem skritim sodelavcem, ki so omogočili, da je slavlje potekalo mirno in brez zapletov.

Predsednik Našega doma, Marjan Godec je nato v podelil ministrici plaketo v spomin na obisk in v zahvalo za prijazen in skrben pristop k slovenski skupnosti. Preimenovali so jo v "ministrico src".

Za zaključek so vsi prisotni ganjeni in s ponosom zapeli izseljensko himno "Slovenija v svetu", spominjajoč se na avtorja, dr. Marka Kremžarja, velikega moža, ki se je letos poslovil in odšel k Bogu po večno plačilo. On je in bo za vedno ostal steber vsej slovenski skupnosti.

Po tako bogatem programu so gostje posejeli ob mizah in prijetno razpoloženi nadaljevali klepet ob okusnem kosilu, dobri vin-

ski kapljici in ob sladkih dobrotah, ki so jih postregli pridni mladi kelnarji.

POPOLDANSKE URE

V popoldanskem času se je ministrica srečala s predsednikom in odborniki Zedinjene Slovenije. Razgovor je tekel o raznih temah. Odborniki so predstavili svoje dejavnosti in skrbi s katerimi se soočajo. Ministrica se jim je zahvalila za delo, ki ga opravljajo za ohranjanje slovenske identitete. Poudarila je, da se rešitev najde, če držijo skupaj in so povezani. Zagotovila jim je, da sta urad in Slovenija vedno na razpolago za podporo in v pomoč.

SREČANJE Z MLADINO

Popoldan se je ministrica ustavila v družbi mladih. Razgovor je potekal sproščeno, prisrčno in se raztegnil prav do večernih ur. V naslednjih stavkih nam Jana Urbančič opisuje to, nadvse zanimivo in spodbujajoče srečanje:

"V popoldanskih urah se nas je lepo število mladih iz vseh okrajev velikega Buenos Airesa - našeli smo jih okoli sedemdeset! - zbralo v gornji dvorani Našega doma. Pripravili smo razgovor z ministrico za Slovence v zamejstvu in po svetu, dr. Heleno Jaklitsch. Srečanje smo pričeli z glasbenim uvodom. Ariana Žigart je za toplo dobrodošlico zagrnila na klavir »Bailecito«, delo priznanega argentinskega skladatelja Carlosa Guastavina. Nato smo prisluhnili še skladbi »Milonga de mis amores«, delo izjemnega bandoneonista, dirigenta in skladatelja argentinskega tanga Petra Láurenza. V veselem pričakovanju smo sprejeli gospo ministrico; veleposlanika Republike Slovenije v Argentini, g. Alaina Briana Berganta; drugo sekretarko na veleposlaništvu, gospo Urško Učakar ter mladinska duhovna vodja g. Francija Cukjati in g. Tonija Burja.

Irina Podržaj in Niko Oblak sta povezovala celoten program. Najprej sta predstavila ministrico, dr. Heleno, nato pa delovanje osrednje Mladinske organizacije SDO (Slovenska deklška organizacija) in SFZ (Slovenska fantovska zveza). Paula Urbančič in Natalija Smole sta s predstavniki krajevnih domov predstavili mladinsko delovanje po okrajih. Spregovorili so nam o celoletnem kulturnem, verskem, športnem in družabnem mladinskem delovanju.

Da bi visoko gostjo malo bolj spoznali smo ji mladi stavili več vprašanj. Ministrica nam je zanimivo pripovedovala o svoji družinski zgodbi in kako jo je tudi ta spodbudila k študiju zgodovine ter sociologije. V njeni doktorski tezi je podrobno opisala delo Slovencev v taboriščih v Avstriji in Italiji. Bili smo zelo presenečeni, ko smo izvedeli, da se na

65. OBLETNICA NAŠEGA DOMA IN 66. SLOVENSKI DAN

-Iz strani 2
fakulteti ni nikdar omenilo beguncev, ki so morali po drugi svetovni vojni oditi v Argentino.

Njene prisrčne besede so v nas še bolj utr-dile misel, da ne smemo pozabiti naših slo-venskih korenin, saj so se naši predniki z lju-beznijo borili za vero, narod in jezik.

Navdušila nas je, da bi se še vnaprej pot-rudili pri delovanju v slovenskih domovih v prid slovenskih vrednot in kulture. Od nas je odvisno, da ostanemo Slovenci in da se slovenstvo še naprej razvija na argentinskih tleh.

Ob koncu smo mladi v zahvalo in spomin na srečanje izročili Ministrici ročno pobar-van krožnik s slovenskim motivom, delo naše umetnice Regine Truden Leber, in alfahorje. Ariana nam je za konec zaigrala na harmo-niko še venček narodnih pesmi. Ob lepo pogrnenih mizah in dobrotah smo še dolgo nadaljevali klepet v prijetni družbi.

Zahvaljujemo se Ministrici za vse spodbud-ne besede in da si je ob obisku pod “Južnim križem” vzela čas tudi za našo mladinsko organizacijo. Upamo, da bomo v prihodnje imeli možnost, da se ponovno srečamo.”

ZAKLJUČEK

Vsaka obletnica je praznik druženja in prijet-nega snidenja, obenem pa zahvala Vsemo-gočnemu. On nas spremlja ob tem utrujajo-čem in težkem delu, a nam omogoča, da se ob pogledu na prehojeno pot čutimo veseli in zadovoljni.

»TEBE V POZDRAV, DOMOVINA
PESEM NAJ ZAPOJEM,
GLEJ V NAROČJU TVOJEM
RAD ZA VEDNO BOM OSTAL

PESEM BUDI V PRSIH SKRITO,
TIHO HREPENENJE,
ZATE VSE ŽIVLIENJE
MOJE NAJ GORI SRCE«.

Nazdravimo Sloveniji in Slovencem po sve-tu! Da bi se ta srečanja vrstila še na mnoga leta!

-ca/-rh
Slike: Matjaž Godec

Posnetek srečanja ministrice s slovensko mladino.

Povezava

Pozdrav dr. Helene Jaklitsch

Spoštovani predsednik Zedinjene Sloveni-je, gospod Jure Komar
Spoštovani predsednik Našega doma San Justo, gospod Marjan Godec
Spoštovani predsedniki domov,
Dragi rojaki, dragi prijatelji

v izjemno veselje mi je, da smem skupaj z vami praznovati 66. Slovenski dan, še posebej, ker ga lahko praznujem skupaj z vami tu, v Buenos Airesu. Vem, da sta za vami dve naporni leti, ko se je zaradi pandemije praktično ustavilo življenje v vaših domovih in se niste mogli osebno srečevati; predstavljam si, da je bilo sil-no nenavadno, ko nenadoma ob koncu tedna niste usedli v avto in se sami ali z družino odpeljali v dom, kot ste to delali vi, vaši starši in stari starši že desetletja pred vami. Še danes, ko se že nekoliko rahljajo ukrepi in smo našli način, kako se ob še vedno priostrenih zdravstvenih raz-merah vendarle, kolikor je to le mogoče varno srečevati, ostaja strah pred okužbo, zaradi česar si nekateri starejši člani še ne upajo priti na skupna srečanja ali do-godke. Prav tako bo po letu in pol gotovo naporno ponovno zagnati vse projekte, ki so bili še pred nekaj meseci tako samo-umevni. Sama sem prepričana, da boste, čeprav je čas naporen in za vse nas zah-

teven, našli načine, kako zopet v polnos-ti zaživeti življenje slovenske skupnosti, ki jo v Slovenij poznamo kot argentinski čudež, vi pa še kako dobro veste, da se za tem čudežem skrivajo tisoče in tisoče ur prostovoljnega dela, žrtvovanega časa, talentov in znanja – vse zato, da bi osta-li Slovenci, da bi ohranili dediščino vaših dedov in pradedov, da bi na mlade rodo-ve prenesli ljubezen do slovenske domo-vine, do slovenske besede in molitve.

Naj bo torej to današnje srečanje, Slo-venski dan, priložnost, da se vam v svo-jem imenu, v imenu Urada Vlade Repu-blike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu ter tudi v imenu predsednika Vlade RS zahvalim za vaš vzgled zvestobe slovenstvu, duhovni tradiciji naroda, ki v sebi nosi tisočletno zgodovino, zgodovi-no naroda, ki je narod svobodnjakov rod, ki si kneze voli sam. Želim si, da bi tudi v prihodnje ohranjali povezanost med se-boj, pa tudi z domovino vaših prednikov. Za nas, ki živimo v Sloveniji, ste neodtuj-ljiv del našega naroda. Brez vas slovenski narod ni popoln. V zavedanju, da kako težko je živeti slovenstvo tisoče kilome-trov stran, še posebej sedaj, ko se svet tako zelo spreminja, vas spodbujam, da tudi z okrepljenim sodelovanjem s Slo-venijo krepimo to vez. Stojimo vam ob strani, samo povejte nam, kaj moramo storiti. Odprto, kot je to navada v družini.

Naj bo to tudi priložnost, da se vam zahvalim za vaš izjemen prispevek pred 30 leti, ko je Slovenija stopila na pot sa-mostojnosti in neodvisnosti. Takrat ste napeli vse sile, uporabili vse zveze, da bi tudi Argentina, ki je v teh desetletjih postala vaš dom, priznala mlado državo Slovenijo. Pred očmi imam slike vaših manifestacij tu, v glavnem mestu, ko ste s transparenti in v narodnih nošah pozivali takratno vlado in vse, ki so imeli pomem-

ben glas pri priznanju Slovenije, da to na-redijo čim prej in brez omahovanja. Toda zahvala vam, dragi rojaki, ko pomislimo na našo samostojno državo, sega še dlje. Sega v tisti čas, ko se o ideji samostojne Slovenije v domovini ni smelo ne sanja-ti, ne misliti, še manj pa o tem govoriti. Takrat je ta misel klila in se razvijala pri vas, pri rojaki po svetu. V vaših mislih in besedah je zorela in nato konec osemde-setih let dozorela in se na nepozaben dan tistega junija leta 1991 uresničila. Ko smo letos na Trgu republike sredi Ljubljane praznovali naših trideset let, ste bili tudi vi tam. Ne samo osebno, temveč tudi v naših mislih. Ganljiv je bil tudi trenutek, ko je predsednik republike gospod Borut Pahor podelil srebrni red za zasluge Ze-dinjeni Sloveniji in se na tak način, prek Zedinjene Slovenije kot krovne organiza-cije, vsem vam v imenu slovenske države zahvalil za vse vaše plemenito delo.

Dragi rojaki, dragi prijatelji.

Slovenija moj dom brez mej, ki nosim te seboj. Kjer rod je tvoj, kjer sin je tvoj, tam si Slovenija, je zapisal gospod Marko Kremžar, velik in zaveden Slovenec, član slovenske skupnosti v Argentini, ki se je letos poslovil od nas. Res, kjerkoli bije slovensko srce, kjerkoli se sliši slovenska beseda, slovenska molitev, tam je Slove-nija.

Pozdrav predsednika ZS Jurija Komarja

Lepo pozdravljam ministrico dr. Heleno Jaklitsch, Veleposlanika RS Alaina Briana Berganta, predsednike domov in ostalih organizacij.

Dragi rojaki.
Zbrani smo na tej 65. obletnici Našega doma San Justo in 66. Slovenskemu dne-vu, pod geslom »Čas je zrel za bistveno«
Po dveh letih se lahko zopet srečamo v živo in nas lahko obiščejo visoki gostje iz Slovenije.
Ti meseci karantene zaradi pandemije so nam vsem pokazali na hitro in brez upo-števanja kaj je bistveno v našem življenju. V osebni in tudi skupni življenju. Kar

v kratkem času je vsak preživel osebne iz-kušnje ki se pred časom ni sploh predsta-vljal. Svet okoli nas se je čisto spremenil. Vsak je začel misliti, kaj je bistveno in kaj je odveč v osebni, družinski in soci-alnem življenju.

To se tudi godi v naši slovenski skupnos-ti, pandemija nam je odvzela število ro-jakov, posledice pandemije in karantene so peljale rojake nazaj v Slovenijo ali dru-gam. To je situacija danes, Izziv rojakov, ki so prevzeli odgovornost voditi krovno organizacijo in posamezna društva, je po-sodobiti organizacije, da služijo skupnosti v današnjih razmerah. Podpreti stebre skupnosti: jezik, vero in navade. Posvetiti več pozornosti mladini in mlajšim rodo-vom, ki so bodočnost skupnosti.

Vse to v letu praznovanja 30-letnice sa-mostojne Republike Slovenije, katera je društvu Zedinjena Slovenija podelila Sre-brni red za zasluge »za pomembno vlogo pri slovenskem osamosvajanju in medna-rodni priznanju Republike Slovenije ter za 70 let dragocenega ohranjanja sloven-stva med Slovenci v Argentini«.

In kakor sem povedal pri zahvali:
Vsa čast in hvala vsem Slovencem, ki so v tem času vodili in sodelovali v naši skupnosti pri tem podvigu, njim pripada to odlikovanje.
Imamo našo državo, našo domovino, zanjo je treba skrbeti kot najdragocenej-

šo pridobitev, kot Slovenci imamo pravi-ce a tudi obveznosti. V pravni smislu je poteklo trideset let, a kot narod imamo dolgo zgodovino in ta ima poglavja, ki še niso jasna in povzročajo nemir.

Slovenija in vsi Slovenci v domovini in po svetu potrebujemo priti do sprave, da bo naša mlada država živela še na mnoga leta.

To je naš izziv v teh časih, v katerih je pandemija v svetu marsikaj spremenila. A osnovati se moramo na naših vrednotah, ki bodo kašipot, da dosežemo cilj sobi-vanja med brati in sestrami slovenskega rodu.

Za konec bi se kot predsednik Zedinje-ne Slovenije zahvalil vsem odbornikom in voditeljem slovenske skupnosti za delo in trud v tem času.

Posebno pa čestital vsem članom Naše-ga doma San Justo za ta novi rojstni dan.

Hvala in Bog vas živi!!

POGOVOR Z MINISTRICO ZA SLOVENCE V ZAMEJSTVU IN PO SVETU

Dr. Helena Jaklitsch

Ena zadnjih dejavnosti ministrice Jaklitsch v 10-dnevnem obisku rojakov v Argentini je bil intervju z uredniki Svobodne Slovenije. Pogovarjali smo se o obisku v Argentini, o njenem delu, o naši bodočnosti...

OBISK V ARGENTINI

→ **Obisk v Argentini je zdaj pri koncu. Bil je kratek po času, vsekakor pa zaradi tega program ni bil nič manj pester. Kakšna je vaša bilanca ob zaključku?**

Res je, obisk je bil zelo intenziven, deset dni resnično polnih od jutra do večera in moram reči, da je bilo tako tudi po lastni krivdi, ker je bil prvotni program vsebinsko nekoliko krajši, vseboval je nekoliko manj predlogov, a sem tudi sama izrazila željo, da bi med svojim obiskom v Argentini srečala res čim več naših rojakov, čim več Slovencev. To se mi je zdelo zelo pomembno, še posebno v sedanjih okoliščinah, ko so zaradi covida bila društva, oz. domovi celi dve leti manj aktivni, pravzaprav večino časa kar zaprti. Zato se mi je zdelo prav, da pridem in da morda s svojim obiskom na novo spodbudim navdušenje, ustvarjalno veselje, da se zopet povežemo, da domovi na novo začnejo s svojim delom. Prepričana sem, da bo k temu pripomogla tudi pozornost, ki jo lahko doprinese Slovenija, oziroma moj obisk kot predstavnica slovenske države.

Imam občutek, da je bilo vseh teh 10 dni zelo prijetnih, zelo živih, povsod sem se čutila zelo lepo sprejeta in se mi je tudi zdelo, da je mogoče en kanček temu novemu zagonu, ki ga vidim med vami, dal tudi ta obisk.

→ **Zdi se, da ste v teh 10 dneh srečali več Slovencev kot marsikdo v desetletjih... Kakšne prošnje ali predloge ste dobili v skupnostih, ki ste obiskali?**

Najprvo moram povedati, da me je bolj kot predlogi presenetilo to, da so me ljudje kar po vrsti vprašali: Kaj pa mi lahko še naredimo za Slovenijo? Tega nisem tako navajena, ko se srečujem z ljudmi v Sloveniji ali kod drugod. To vprašanje je bilo zame res nekaj neverjetnega, da ob vseh težavah, stiskah in izzivih, ki jih imate v Argentini, vedno mislite tudi na to, kaj bi lahko vi še naredili za našo skupno državo.

Velik poudarek je bil na skrbi, skoraj bojazni, kako bo s skupnostjo zaradi duhovne oskrbe, da tudi vam primanjkuje duhovnikov, ki so tako zelo potrebni, da slovenska skupnost ostaja živa, da se srečuje. To je vprašanje ali težava, ki jo imamo tudi drugod po svetu: tam kjer je duhovnik, tam so skupnosti še žive, tam se slovenska identiteta ohranja na drugačen način, veliko globlje, bi rekla. Veliko skrb sem videla tudi pri ohranjanju slovenskega jezika. V tem oziru je slovenska skupnost v Argentini drugačna od drugih po svetu, namreč, ohranili ste slovenski jezik, vašim prednikom, staršem in starim staršem je uspelo, da so ga prenesli tudi na mlajše generacije. A to postaja vedno težje in pojavlja se vprašanje, kaj je potrebno sedaj narediti, na kakšen način bi še naprej ohranjali slovenski jezik za četrto in peto generacijo.

Prejela sem tudi nekaj predlogov in prošenj povezanih z gospodarskimi razmerami in stanjem v Argentini, ker marsikdo gleda proti Sloveniji in želi urediti slovensko državljanstvo, tudi zato, da bo morda lažje razmišljal o preseelitvi. To so bili glavni poudarki, ki sem jih med vami srečala in slišala.

→ **Opazili smo, da ste veliko pozornosti posvetili tudi osebam, posameznikom, se z vsakim pogovorili in jih poslušali...**

Moram priznati, da mi je kar malo pobožalo srce, ko mi je v San Justu na slovenskem dnevu predsednik Našega doma rekel, da bi mi lahko rekli "ministrica srca". Lepo je človeku, ko vidi, da je njegov trud, njegovo delo, opaženo, to mu da še nove energije, novega elana, novega zagona.

Osebnost stik se mi je pa že od nekdaj zdel zelo pomemben. To, da minister ne nastopa z nekega odra, oddaljen od svojih rojakov ampak da je skupaj z njimi, da se z njimi pogovarja, da pokaže, da mu je mar čisto vsak posameznik. Želela sem pokazati, da mene osebno zanima, kako vsak od vas živi, kako se počuti. Časa za dober pogovor je bilo premalo, a želela sem, da vsak v tistih nekaj stavkih začuti, da je res zanimanje naše države Slovenije res pristno.

→ **Kaj vas je na obisku v Argentini najbolj navdušilo?**

Saj veste, prvi odgovor mora biti: asado. Argentinski asado mi je že od nekdaj res dobra stvar, zato tega Slovincem v Argentini ni treba posebej reči. Drugače pa ta odprtost naših Slovencev v Argentini, kako pristopite, kako se pogovarjate, čutila sem se res sprejeto. Seveda navdušuje tudi vsakega, ki pride iz Slovenije, to domoljubje, ki ga je začutili med vami, ta narodni čut, odnos do slovenstva, do slovenskega naroda, do slovenskega jezika, do slovenske kulture. To je nekaj, kar mene vsakič znova, ko pridem sem -zdaj sem četrti v Argentini- sili v samospraševanje o mojem lastnem odnosu do narodnih vrednot. In hkrati želim to pognesti tudi v Slovenijo. Še ena stvar, ki me je navdušila, je bilo zagotovo srečanje z mladimi na Slovenskem dnevu. Moram reči, da sem pričakovala zgolj nekaj mladih, mogoče 10 ali 15 mladih, in tam jih je bilo, tako so mi rekli, okoli 70. To me je navdušilo. Pa tudi pogovor z njimi -govorimo o najstnikih- da jim je mar za slovensko skupnost, da jim je mar za to, kar jim starši in stari starši želijo predati. Premalo se včasih zavedamo, to je res nekaj takega zelo lepega.

→ **Nabrali ste veliko pozitivnih odtisov, pa morda tudi katerega, ki ni bil tako pozitiven?**

Ta hip mi pravzaprav pravzaprav ne pride na misel prav noben vtis, ki bi mu rekla, da je bil negativen, daleč od tega. Morda bo to prišlo za mano, ko bom teh deset dni z distanco pogledala. Negativnega ni bilo, prav res ne, povsod sem bila lepo sprejeta, pogovor je bil zelo odprt.

→ **Vemo, da dobro poznate našo skupnost, saj ste jo skozi dolgo časa na različne načine spremljali. Mnogokrat se zgodi, da razdaja omogoči boljšo perspektivo, ki je nima, kdor je potopljen v vsakdan. Katere stvari ste opazili, da skupnost dela dobro, katere spremembe bi morali upoštevati in česa ne bi smeli storiti?**

To je pa res zelo zahtevno vprašanje, in bi res želela imeti dobre odgovore nanj, a jih nimam. Zagotovo skupnost dobro dela s tem, da se srečuje, da ima tako bogat program, da lahko vsaka generacija najde nekaj zase. Tudi to, da je ob vsakem vašem srečanju misel ali molitev namenjena hvaležnosti argentinski državi, pa tudi slovenski državi,, slovenskemu narodu in identiteti. To je nekaj, kar utrjuje in pogloblja odnos do slovenstva, do naše skupne domovine, do domovine vaših prednikov.

Katere spremembe bi bilo treba upoštevati? Dejstvo je, da število članov slovenske skupnosti pada, da jih je manj, da je bilo v tistih 50 ali 60 letih drugače, kot je danes. In zato je potrebno premisliti, katere so tiste pomembne stvari, ki jih je dobro ohraniti, katere so pa tiste druge, ki morda zahtevajo preveč energije in časa, tako posameznikov kot skupnosti kot take in bi jih veljalo mogoče opustiti, malo razredčiti, da se tisti najbolj aktivni člani skupnosti ne izčrpajo in ne pregorijo. To bi bila ve-

lika škoda. Potrebno bo res pogledati, kaj naj ostane nespremenjeno in katere stvari bi bilo treba spremeniti. Dejstvo je tudi, da španščina vedno bolj postaja pogovorni jezik v slovenski skupnosti. Slepiti se, da temu ni tako in da se to v prihodnosti ne bo še okrepilo bi bilo škoda, ker če si priznaš, kako stvari stojijo je potem veliko lažje načrtovati, veliko lažje pripraviti ustrezne ukrepe, kako ravnati v prihodnje.

Česa ne bi smeli storiti? To pa vam kar takoj povem: vsekakor je treba upreti čisto vse napore, da ohranite slovenski jezik. To je nekaj, kar vam polagam na srce. Slovenski jezik je na neki način tista srčika slovenske identitete, ki ti omogoča, da resnično najgloblje čutiš, doživiš in pa razumeš svoj narod, ne glede na to, da si 12000 kilometrov stran, da si že tretja, četrta ali peta generacija. Če želite slovenstvo res pristno živeti in čutiti, je treba vložiti vse napore, da se slovenski jezik med vami še naprej ohrani.

→ **Ali bo vse to, kar ste tu videli in doživeli, tudi vplivalo na vaše bodoče delovne prioritete? (in lahko pričakujemo, da ne glede na osebe, kaj od tega ostane za naprej?)**

Absolutno. V to sem prepričana že zato, ker ko od blizu gledaš bolje prepoznaš potrebe, ki jih ima skupnost. Veš, ali pa mogoče bolj ozaveščeno veš, kaj je treba narediti. In vse to se bo ohranilo tudi znotraj Urada, da bodo tudi moji nasledniki vedeli, katere so potrebe Slovencev v Argentini. Zagotovo vse to, kar si videl in doživel vpliva na to, kako delaš v prihodnje.

DELO NA URADU

→ **Kako je biti minister v vladi, ki je dejansko nastopila za dopolnitev polovice mandata, se pravi za kratko obdobje?**

Ne samo, da smo nastopili na polovici mandata, to še niti ni tako težko. Je pa meni in verjetno tudi drugim ministrom bilo veliko težje to, da je covid tako močno zaznamoval ti dve leti našega mandata. To je vplivalo na načrtovanje, te omejitve, ki jih spremljamo po celem svetu, tudi v naših slovenskih skupnostih po svetu. To je kar zelo naporno. Še bolj naporna je pa ta negotovost, ki jo ustvarja prav tisti del opozicije, ki je pravzaprav marca lanskega leto vrgel puško v koruzo, ki je tik pred tem, ko je bilo najhuje odšel in pustil drugemu, da stvari rešuje. To, da ta del opozicije ves čas napada in niti za en trenutek ni poskusil razumeti, v kakšni hudi situaciji smo in da bi strnili vrste. Ta negotovost mandata, ko ne veš, ali bo vlada obstala ali ne. To je bilo tudi zelo zahtevno. Težko je delati neke dolgoročne načrte in spremembe, za katere veš, da so potrebni, a pri tem tudi veš, da če se jih lotiš pa jih potem nimaš možnosti dokončati in utrditi lahko narediš več škode kot koristi. Za take sistemske spremembe je potreben čas in gotovost, da jih bo mogoče izvesti.

→ **Vam je kdaj bilo žal, da ste vstopili na politično areno? Kateri so vaši izzivi ali načrti v prihodnje?**

Zagotovo mi ni žal, da sem sprejela povabilo, da postanem ministrica za Slovence v zamejstvu in po svetu. Funkcije same sicer ne doživljam kot vstop v politično areno. Seveda si res del vlade, ampak na nek drugačen način, nisi v tistem smislu v politični areni, kjer bi obračunavali s tvojim področjem. Že vseh 30 let velja v Sloveniji soglasje vseh političnih strank in vseh, ki so v zakonodajni in izvršni oblasti, da je to prostor, kjer se ne greš nekega dnevnega političnega boja, zato je moje delo na neki način lažje kot delo drugih ministrov. Ni mi žal, ker čutim, da sem morda le nekaj malega dodala v večje ozaveščanje o tem, kaj vse delajo naši Slovenci po svetu. Za to smo se zelo veliko trudili na Uradu, v teh mesecih sem želela pokazati našim rojakom po svetu, da res čutim z njimi, da jih doživljam kot del našega

skupnega slovenskega narodnega telesa. Zato moram reči, da mi niti ni bilo težko ob dveh zjutraj priti na Urad, da sem se v živo povežala z našimi rojaki v Avstraliji ali Novi Zelandiji zato, da sem jih nagovorila, ker se mi je zdelo, da pošiljati samo posnetek ni dovolj, da res čutijo, da sem tukaj zanje, da mi je mar zanje. In to je tisto, kar zdaj delam z vsemi talenti kar jih imam, z znanjem, z izkušnjami ki jih imam. Seveda marsikje kaj naredim tudi narobe, ampak upam, da mi bo oproščeno. In moram reči, da ta hip ne razmišljam, kaj bo v prihodnosti. Ta hip res se v polnosti posvečam delu ministrice za Slovence v zamejstvu in po svetu in prihodnost bo pač prinesla, kar bo prinesla. Do takrat, ko se bo mandat iztekel, bom usmerjena v to, kar je moje poslanstvo.

→ **Kako je pandemija vplivala na vaše delo, morda česa zaradi karantene niste mogli izvesti?**

Že prej sem rekla, da je pandemija bistveno zaznamovala moj mandat. ko sem prišla 13. marca 2020 na Urad niti sodelavcev ni bilo tam. Prišla sem v prazno hišo, ker je bilo takrat že odrejeno delo od doma in so sodelavci svoje delo tako opravljali kar nekaj mesecev, kar pomeni, da se nismo niti mogli srečevati v živo. To vpliva na dinamiko dela, na načrte, kako delati. Prav tako je zagotovo pandemija vplivala tudi v tem, da Slovenci po svetu niso imeli nobene aktivnosti, kar pomeni, da ni bilo obiskov, da sem morala poiskati, kako priti na drugačen način v stik z našimi rojaki po svetu. Tako smo se srečavali preko spleta, zoom konferenc, vsako priložnost sem tudi izkoristila za obisk naših Slovencev v zamejstvu. Želela sem na ta način vplivati. In to je bilo v času pandemije težko in drugače, ker vsi vemo, da so osebni stiki najbolj dragoceni. Predvsem pa sem opazovala, kako so se rojakom spremenile življenjske navade, ko se niso mogli več družiti. Moja vedno večja skrb je bila, ali bodo zopet zaživeli, ali bodo spet prišli nazaj, ko bo to možno. Kako ponovno te skupnosti zagnati v živo, da se bodo vrnile v tisto stopnjo povezanosti, ki so jo imele pred pandemijo.

→ **V zadnjih dveh desetletjih se povezava naše skupnosti z Uradom stopnjuje in skupno delo bolje poteka. Kaj lahko še iz obeh strani naredimo, da bo to sodelovanje v bodoče še bolj uspešno?**

To je točno to, kar sem na začetku pogovora omenila. Vprašanje, kaj vsi lahko naredimo. To je lepa misel, da se to povezovanje še pospeši. Sama vidim in sem vesela, da se to povezovanje v zadnjih letih krepi tudi s slovensko povojno skupnostjo, ki je bila v preteklem režimu hudo zaznamovana: z nadzori, tukaj se je o politični emigraciji govorilo najgrše in najslabše. Še danes je to ponekod prisotno, vendar kot država počasi zorimo v tem odnosu, ko od bližje spoznavamo naše rojake, kako so ohranili slovenski jezik, ljubezen do domovine, kako je v bistvu tam tlela ideja o slovenski državi. Predsodki, ki je nosil ta politični svet, počasi v mlajših generacijah iznevajajo.

Kaj lahko naredite? Ostanimo povezani. Vi nas obveščajte, kaj vse delate, povabite nas na dogodke, danes spletna povezava omogoča hitrejšo in boljše povezovanje. Ko prihajate v Slovenijo nas obiščite na Uradu, da se srečate s sodelavci, da se srečate z drugimi ljudmi, da je teh stikov veliko in čim več.

Kaj pa mi lahko naredimo? Da tudi mi pozornost spremljamo na Uradu, kaj počnete, da vas podpiramo v teh dejavnostih. Ne le finančno, tudi moralno, tudi s tem, da z zanimanjem spremljamo, kaj počnete. Da o vaših dejavnostih in odnosih do slovenstva prenašamo v naše šole, da tudi naše mlajše generacije poznajo svet slovenske skupnosti po svetu. Tukaj lahko krepimo medsebojno sodelovanje.

-Iz strani 4

NEKATERA BOLJ “OSEBNA VPRAŠANJA”....

→ **Ljudje se sprašujejo...**

- **kakšne diete se držite, ali kje je skrivnost, da imate toliko energije?**
- **kako naredite, da se srečate s tolikimi ljudmi in ste vedno nasmejani?**

(*kratek smeh*) Kakšne diete se držim? Energijo mi dajete vi sami. Ko se srečam z ljudmi dobre volje, ko vidim vas, vaše starše in stare starše in ves njihov napor in trud. Ko so prišli so morali začeti iz nič, pa so vendar poleg družine in službe vlagali ogromne napore tudi za slovensko skupnost. In tako so napredovali. To mi daje tisto moč, energijo in odgovornost, da pač moram delat. Malo imam tudi srečo, da imam take gene, da ne znam mirovati in vedno nekaj delam. Da sem vedno nasmejana? Meni srečanje z ljudmi daje energijo. Želim si, da ob srečanju z mano začutijo, da me zanimajo. Moja utrujenost pač ni stvar človeka, ki ga srečam. Njemu moram posvetiti vso pozornost in mu dati spodbudo. Ko pridem med Slovence po svetu predstavljam Slovensko državo in jim hočem pokazati, da jih imamo radi, da so naši, in to pokažeš s tem, da z veseljem stopiš do njih.

IN ZA KONEC

→ **Naslov predavanja, ki ste ga imeli a okviru SKA, je bil “Slovenci po svetu, danes in v prihodnosti”. Za nas, Slovence v Argentini, je prihodnost v vseh pogledih velik izziv in vse-kakor tudi neznanka. Kako vi gledate na to?**

Bo držalo, lahko samo prikimam, da je res. Mislim, da je prihodnost v vseh pogledih velik izziv in je neznanka, pa ne samo za Slovence v Argentini ampak za Slovence po vsem svetu. Tudi zato, ker se svet res hitro spreminja in tempo življenja postaja vsak dan hitrejši. Covid nas je sicer nekoliko ustavil, a veliko stvari se spreminja. Spreminja se način življenja. Tudi povezovanje. Ljudje postajajo veliko bolj individualni, v vase zaverovani, kar pomeni, da je tudi življenje v skupnosti vedno težje. Tudi delavniki ljudi so taki, da je potem težko konec tedna nameniti Slovencem, svojim rojakom, svoji skupnosti.

Je prelomen čas, ki pa mi vseeno vzbuja upanje. Nisem pesimistična v smislu tega, da bo ta sled slovenskega rodu med Sloven-

ci po svetu izginila. To vseeno ostaja. Gledam ZDA, kamor so Slovenci množično odšli konec 19. stoletja. Marsikdaj je izgledalo, da se bodo izgubili v tej množici ameriške kulture, pa se to ne zgodilo. Ko sem bila septembra v Indianapolisu sem tam srečala skupnost, ki je na novo zaživela. Ko se je predsednik društva predstavljal je povedal, da so leta 2000 razmišljali, da bi dom zaprli, ker ni bilo več posebnega interesa med rojaki A so se odločili, da bodo vztrajali, ker se jim je zdelo pomembno to, da so v nečem drugačni. Si drugačen kot Slovenec, kot potomec Slovencev, si slovenskega rodu, to ti daje neko drugo dimenzijo. In to so želeli prenesti tudi mlajšim in otrokom, in tako ima ta skupnost danes zopet nove člane, je živa, je prijetna. Ko sem jih gledala sem si rekla, da resnično ni izgubljeno.

Treba je krepiti povezanost s Slovenijo kot matično domovino, da jo obiščeš, da bo tudi peta in šesta generacija vedela, kaj pomeni biti Slovenec, kaj so te korenine.

Ostane neznanka, imate prav, in je izziv. Vse, kar vam lahko položim na srce je, da ne bi omagali pri tem izzivu, da se ne naveličate, da ne rečete “ne gremo se več tega”. To bi bil najslabši odgovor na te izzive, ki jih pač prinaša prihodnost. Upam, da boste res po svojih močeh in zmožnostih, tudi v obupu časovne dimenzije, kot je to možno, to živeli naprej.

Hvaležni smo ministrici srca za tako obsežen intervju in spodbudne besede. Hvala, da ste nas obiskali in prisluhnili našim izzivom in potrebam. Vaš obisk bo gotovo slovenski skupnosti dal nov zagon pri ohranjanju slovenske besede, identitete in kulture.

Z ministrico sta se pogovarjala Mariana Poznič in Jože Jan.

ŠOLSKI IZLET

Kakšno veselje! Po dveh letih smo si lahko privoščili šolski izlet. Res smo se ja nestrpno pričakovali pa ne samo otroci, se razume... učitelji tudi uživamo v naravi, z otroki izven učilnice in na prostem brez urnikom. Nedočakana sobota 30. oktobra je kočno prišla na vrsto.

Na žalost nas niso morali spremljati iz Jegličeve in Rožmanove šoli. Otrok je kar nekaj bilo iz Slomškove šole 37 otrok, iz Prešernove šole 24, iz Balantičeve šole 25 in iz Baragove 19, pa spremljevalci, ki so na žaru pekli. Malo čez polenajsto so strune kitare nas umirile, da bi imeli sveto mašo. Daroval jo je g. Franci Cukjati, ki nam je lepo govoril o

veselju v naravi. Tudi o naši sreči da lahko pripadamo in imamo v naših srcih dve kulture, dva jezika in jih moramo paziti, ker sta naš zaklad, posebno slovenščina, ki je tako majhna deželica na svetu. Tudi je spregovoril besede prvoobhajancem, da morajo ostati vedno Jezusovi prijatelji kot prvi dan.

Po maši je prišla na vrsto skupna slika in takoj vsi za žogo, igranjem ali kakšen prigrizek. Imeli smo krasno vreme, vroče je bilo in zato so sladoledi hitro prišli na vrsto. Po kosilu so se najbolj korajžni tudi malo polivali. Drugi igrali »Twister«, stegovali desne noge, leve roke, levo nogo navzkriž in takrat mnogi izgubili ravnotežje. Nekateri, ki niso bili za nogomet so se pa odločili za odbojko na mivki. Potem pa malo posedeli in počivali kajti je sonče močno pripekal. Najmlajši so malo risali ali barvali. Zopet je bil na vrsti sladoled. Za učitelje pa kavica s pecivom in jagodami, pa seveda kakšen pogovor tudi vmes.

OBISK DR. HELENE JAKLITSCH *San Martín*

V soboto, 9. oktobra, z veliko zamudo zaradi prometnih problemov, je dr. Helena Jaklitsch obiskala Slovenski dom San Martín. Spremljali so jo veleposlanik RS v Argentini, Alain Brian Bergant in tajnici.

Obiskovalce je sprejel predsednik Doma, Marko Škulj. Prvo se je ministrica srečala s članicami Zveze Slovenskih Mater in Žena. Tega srečanja si je še posebej želela, saj je Argentina edina država na svetu, ki ima takšno organizacijo.

Zaradi odsotnosti predsednice Zveze so ministrico sprejele podpredsednica, gospa Metka Tomazin, predsednica odseka San Justo, gospa Nežka Kržisnik in predsednica odseka San Martín, gospa Polona Makek. Večina ostalih gospe so bile iz našega okraja.

Ministrico je zanimalo kulturno in socialno delo organizacije. Sporočile so ji, da dajejo mesečne denarne podpore potrebnim rojakom in dvakrat letno, pozimi in ob božiču, podarijo poleg denarja tudi pakete s hrano. Vprašala je, od kod dobijo denar za socialne podpore, koliko je slovenskih rojakov v potrebi in kakšne potrebe imajo.

Bila je prijetno presenečena, ko je izvedela, da ves denar, ki ga prejemajo, prihaja iz prostovoljnih prispevkov slovenskih rojakov.

Ministrica si je vzela čas za pogovor z vsako gospo in za vsako izkazala zanimanje.

Med razgovorom so postregle čaj in pecivo. Ob koncu so si izmenjale darila in naredile skupno sliko za spomin.

Sledil je sestanek z odborom Doma s pozdravom predsednika, nato je Lučka Makek, tajnica, ministrici izročila šopek rož za dobrodošlico v imenu celega odbora.

Tudi na tem srečanju je pokazala zanimanje za vse potrebe doma, ki so ji bile prikazane in razložene. Zato je naročila predsedniku, naj ji čim prej pošlje na njeno ministrstvo pismo z vsemi podrobnostmi in proračuni, da lahko pomaga pri reševanju težav.

Voditeljica šole, gospa Nina Pristovnik Díaz, je povedala, da so vedno večji problemi glede slovenskega jezika, ker je vedno več mešanih zakonov in ker učiteljice nimajo primerne gradiva. Obljubila je, da bo poskrbela za ustrezne učbenike in ponudila možnost, da bi pos-

lala učiteljice iz Slovenije za tečaj slovenščine in pedagogije za naše vzgojiteljice.

Prosili so jo tudi, če lahko posreduje pri slovenski škofiji, da pošlje še enega duhovnika, saj imamo samo dva za vso skupnost.

Dr. Helena Jaklitsch je za zaključek srečanje izročila darila za naš dom.

Obisk se je nadaljeval s predstavitvijo raznih prostorov doma: pevske sobe, šolskih prostorov (obnovljeni in stari del), pisarne, obeh dvoran in dvorišča. Pokazali so ji tudi novi modularni oder, ki so ga nabavili s pomočjo Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu.

Bila je zelo presenečena, ko so ji povedali, da veliko članov doma vloži veliko brezplačnih ur za prid in vzdrževanje Doma.

Srečanje smo zaključili z zakusko. Postregli smo dobre domače “empanade” in tradicionalne “alfajorcitos” iz maicene z “dulce de leche” in kavu.

Naslednji dan, na Slovenskem dnevu v Našem domu San Justo, je dr. Helena Jaklitsch predsedniku slovenskega doma San Martín izročila priznanje ob 60. obletnici delovanja doma, ki smo jo obeležili leta 2020 med pandemijo in slovensko zastavo, vse to v imenu predsednika Republike Slovenije.

Dr. Helena Jaklitsch: HVALA za vaš obisk in priznanje!

Regina Truden Leber in Lučka Makek

Igranja ni bilo konca. Na vrsto je prišla vrvica in male žogice, ki so otroci morali skozi luknjice metati, da bi zadeli v strelu.

Prav pristrčno je gledati male obrake, ki so že utrujeni ampak prav tako kot je učiteljski glas počasi začel klicati otroke za pospravljanje odpadkov, igrač in osebnih rečeh... takrat se vedno sliši jamranje, da si nobeden ne želi domov. Vsi bi radi še malo časa ostali. Starejši si zamenjavajo Instagram-e, spletno prijateljstvo in začnejo z všečkom deliti smešnice s pričakovanjem, da bi se zopet kje srečali.

Ko se vrnemo domov je vedno na avtobusu kakšna zapana glavica, ki mora v naročju se peljati domov. Takrat pa res moči odnehajo...

Čeprav je izleta konec si res želimo ponovno srečanje!

LvS

SLOVENSKI FILM NA OTVORITVI FESTIVALA

V Buenos Airesu je tokrat potekal že osemnajsti festival evropskega filma v Argentini (XVIII edición del Encuentro de Cine Europeo en Argentina). Čeprav si je bilo možno ogledati vse sodelujoče filme samo po medmrežju, je bil otvoritveni večer »v živo«, v lepem okolju terase kulturnega centra v Recoleti.

Z razdaljo med sedeži je bilo pripravljeno zelo v redu, veliki ekran je kazal odlično sliko, vidno kljub še svetli večerni uri. Tudi zvok je bil odličen.

Z nekaj zamude je stopil pred mikrofona veleposlanik Evropske Unije g. Amador Sanchez Rico in predstavil dogodek, nakar je podal besedo slovenskemu veleposlaniku Bergantu, da je nagovoril občinstvo. Prisotna je tudi bila namestnica veleposlanika ga. Urška Učakar. Njo smo vprašali, kako je prišlo do tega, da je otvoritveni film bil ravno slovenski Inventura. Kot je pojasnila, Delegacija Evropske unije v Argentini že 18. leto organizira filmski festival Encuentro del cine europeo. Zaradi pandemije letošnja izvedba poteka skoraj v celoti virtualno, za edino projekcijo v živo pa je bil izbran slovenski film Inventura, prvenec režiserja Dar-

ka Sinka. Izbor filma je povezan z odmevno premiero na filmskem festivalu v San Sebastianu v Španiji septembra letos in prejemanjem več nagrad že v prvih tednih od premiere, vključno z nagrado Vesna za najboljšo režijo. Gre za najnovejši film v izboru filmov, ki sodelujejo na festivalu. Vsekakor pa je k odločitvi botrovalo tudi dejstvo, da Slovenija trenutno predseduje Svetu EU.

Go. Učakar smo vprašali tudi o drugih dogodkih, ki jih v času slovenskega predsedovanja Svetu Evropske Unije prireja Veleposlaništvo.

U. Učakar: »Veleposlaništvo se v teh dneh posveča še dvema drugima kulturnima projektoma in sicer razstavi Prihodnost bivanja ter projektu Knjižnica pod krošnjami. Razstava kreativnega industrijskega oblikovanja Prihodnost bivanja poteka med 4. novembrom in 2. decembrom v Metropolitanskem centru oblikovanja. Gre za razstavo, ki jo je pripravil Center za kreativnost in je posvečena zgodbam majhnih blagovnih znamk, ki izražajo funkcionalnost, strast do življenja in narave, inovativne načine uporabe lokalnih materialov, zlasti lesa, in nove tehnike proizvodnje, ki se opirajo na regionalno obrtništvo in napredne tehnike trajnostne proizvodnje.

Projekt Knjižnica pod krošnjami je vključujoč projekt, pri katerem v okviru EUNIC projekta Europe Readr sodelujemo z vrsto evropskih držav in inštitutov ter Nacionalno knjižnico. Cilj projekta je promocija digitalne knjižne platforme Europe Readr, ki je plod dela slovenskega predsedovanja. Tu bi posebej izpostavila, da kulturne projekte predsedovanja vodi Sektor za javno diplomacijo in mednarodno sodelovanje v kulturi

pod vodstvom Petre Kežman, ki jo slovenska skupnost v Argentini dobro pozna.

Prepričana sem, da številni bralci poznajo tudi tradicionalne knjižnice pod krošnjami, ki se vsako leto izvajajo v slovenskih mestih in ki smo jih letos v okviru predsedovanja in za promocijo projekta Europe Readr želeli pripeljati tudi v Buenos Aires. Veleposlaništvo tako organizira tritedensko knjižnico pod krošnjami na Trgu bralca ob Nacionalni knjižnici, v okviru katere bodo bralci lahko našli dela evropskih avtorjev v španskem jeziku. Projekt spremljajo tudi številni dogodki v organizaciji Slovenije in drugih držav, zato vabim bralce, da spremljajo družbena omrežja, na katerih bomo objavljali informacije o dogodkih.»

Film režiserja Darka Sinka, ki je napisal tudi scenarij, je bil nagrajen še za glavno in stransko vlogo, glasbo itd., zato je vreden ogleda. Napetost drži do konca, ki je nepričakovan tako kot še več trenutkov čez cel film. Tudi fotografija in glasbeni vložki, ki primerno pospremiijo zgodbo, so odlični.

Rok Fink
Lektoriranje Tjaša Lorbek

MARTIN SUŠNIK PREDAVAL V SLOVENIJI

Rojak slovenske skupnosti v Argentini, filozof Martin Sušnik je v mesecu oktobru predaval v Sloveniji.

Prvo predavanje je imel v sklopu simpozija »Identiteta včeraj, danes in jutri«, ki ga je organiziralo Kulturno-umetniško društvo KUD KDO s sodelovanjem založbe Družina. Na celodnevem simpoziju so – poleg Martina – predavali zamejski in zdovski misleci Martin Brecelj, Ivo Jevnikar, Erika Jazbar, Igor Škamperle, Marijan Kravos in Jernej Šček.

Tednik Družina je o predavanju Martina Sušnika objavil: »Argentinski rojak, filozof Martin Sušnik je spregovoril o vzrokih za to, da identiteta za sodobnega človeka postaja ne le nepotrebna, temveč je celo ovira in nepotrebni balast pri uresničevanju drugih vrednot, ki so zanj pomembnejše, zlasti vrednot, kot so svoboda, napredek (torej spreminjanje) in odprtost (dialoškost, multikulturalnost). Od kod takšno občutenje? Pojem istovetnosti je v tesni povezavi z bistvom in načinom posameznikove biti, ki ima seveda svoje meje – sodobni človek pa svobodo razume kot odsotnost kakršnih koli meja; istovetnost pomeni stalnost in stabilnost, mnogi jo zato občutijo kot statičnost, zavračanje kakršnih koli sprememb in tako tudi

zavračanje napredka; prav tako istovetnosti pripisujejo to, da bi v odnosu do drugega in drugačnega vodila ne le do nepremostljive oddaljenosti, temveč v izključujoče nasprotovanje ali celo nasilje.

Toda takšna pojmovanja izhajajo iz napačnih predpostavk. Zavračanje identitete v imenu neomejene svobode vodi ravno v svoje nasprotje. Svoboda namreč deluje prek odločitev, vsaka odločitev pa je hkrati ločitev in določitev, s tem torej tudi omejitve. Ko hoče sodobni človek izbrati vse, da ne bi česa zamudil, in se noče odpovedati nobeni možnosti, dejansko v globini ne izbere nobene možnosti in se ne odloči za noben cilj. Tako postaja neodločen in negotov ter dovzeten za zunanje manipulacije.

Podobno velja za priseganja na napredek: stalno predruženje, ki v utekočinjeni sodobnosti teče v vse smeri, ne prinaša resničnega napredka: na zunaj se sicer kaže kot neprestana dinamika, v jedru pa gre za stopicanje v to in ono smer, ki ne pelje nikamor. Resnični napredek pomeni rast, razvijanje, to pa vključuje zvestobo, izročilo, istovetnost.

In še vrednota odprtosti do drugih: kdor ni na svojem, ni nikjer, je temeljito spoznanje, ki ga je Sušnik navajal po zgledu filozofa dr. Milana Komarja. Globoki odnosi so namreč mogoči le med globinami; če nekdo ni sam sebi svoj, se drugemu ne more odpreti in podariti, temveč vse ostaja na ravni postmoderne tolerance, ki pa ni nič drugega kot brezbržnost. Pot, ki jo sodobnemu človeku – tudi slovenskemu iskalcu istovetnosti – predlaga Sušnik, je zato pot uresničevanja lastnega bistva, rast lastnih možnosti prek pravih izbir.»

V torek, 26. oktobra je Martin Sušnik imel predavanje »Prosti čas in svoboda. Filozofski pogled na ocium«. Predavanje je začel z vprašanji: Kaj je prosti čas? Uživamo prosti

čas? Zakaj imamo tako malo prostega časa?

Na vsa ta vprašanja je odgovoril s pogledi velikih filozofov Ericha Fromma in Josefa Piepperja. Sodobni človek je suženj potrošništva. Tudi v prostem času smo pasivni potrošniki. V prostem času res delam, kar mi ugaja? Uporabim prosti čas, da se poglobim vase, ali me aktivnosti ki imam v prostem času oddaljujejo od samega sebe? Se bomo biti pristno »v miru«, moramo vedno nekaj delati? Kdaj poslušamo glas intimnega jaza?

Za osvojitve prostega časa predlaga vrniti se k ociumu. Ocium ni razpršitev, ni počitek ali pavza. Je cilj, trenutek srečanja s samim seboj, v katerem spoznam svoje bitje, svojo eksistenco. Je trenutek gojenja samega sebe. Ocium veže kontemplacijo, ljubezen, svobodo, kulturo, kult in religioznost. Brez kulta ni kulture. Morali bi uporabiti prosti čas, da rastemo kot ljudje, da presežemo človeško naravo.

Po predavanju je Martin odgovarjal na vprašanja poslušalcev, za tem pa se je še dolgo v noč pogovarjal s prijatelji in znanci, med katerimi je bilo kar nekaj (če ne večina) argentinskih Slovencev.

Jože Jan

TO NOČ SEM JO VIDEL NA ODRU V MARIBORU

Imel sem priložnost prisostvovati premieri dramske priredbe Jančarjeve To noč sem jo videl z naslovom Scenska balada v treh slikah. Roman, preveden v več jezikov, je doživel tudi kastiljsko oz. argentinsko različico v prevodu Florencie Ferre (gl. [Svobodna Slovenija, LXXX, št. 12](#)).

To ni prvo Jančarjevo delo, ki je doživelo preobrazbo (spomnimo se npr. filma Zvenenje v glavi). V odrski priredbi Janeza Pipana je bilo predstavljeno v Mariboru 21. septembra t. l. Ker je koprodukcija Drame SNG Maribor, Burgteatra Dunaj, Jugoslovenskega dramskega pozorišča Beograd in Cankarjevega doma Ljubljana, bo gostovalo tudi v Ljubljani, na Dunaju in v Beogradu.

V tem poročilu ne gre za kritiko, bi pa omenil, da me je močno spominjalo na knjigo, kot da bi jo bil znova bral, in Nataša Matjašec Rošker je bila prava Veronika Zarnik, takšna, kot sem si jo predstavljal ob branju. Ali so imeli tudi drugi gledalci podoben vtis, pa ne vem.

In lik Srba je igral Srb v srbsčini, oficirja Wehrmachta pa Nemeč, seveda v nemščini. Oba več kot prepričljivo. Vse to je bilo prevedeno na zaslonih ob straneh odra (dokaj težko za slediti, saj je vse potekalo precej hitro).

Dolgo delo, z dvema odmoroma, se lepo odvijuje do konca. Priporočam ga vsakemu, ki ga bo imel priložnost videti.

Rok Fink
Lektoriranje Tjaša Lorbek

DAN DOBROTE NABIRKA ZA POTREBNE ROJAKE	
Carapachay	\$ 4.300.-
Lanus	\$ 7.500.-
Pristava	\$ 7.050.-
Slomškov dom	\$ 22.130.-
San Martin	\$20.200.-
San Justo	\$50.000.-
Dar ga. Pavči Eiletz	\$20.000.-
Vsem darovalcem najlepša hvala!	
ZSMŽ	

OkrOgle OBLETNICE

Jakob Ukmar (1878 - 1971)

Pred 50 leti, 2. novembra 1971 je v Škednju pri Trstu umrl Jakob Ukmar, slovenski duhovnik, katehet, bogoslovni profesor, govornik, duhovni pisec, teolog, publicist in narodni voditelj. Kljub preganjanjem in težkim preizkušnjam je ostal neomajen v svoji veri. V Vatikanu poteka postopek za njegovo beatifikacijo, ki ga je tržaška škofija leta 2009 uspešno končala, zdaj se pa nadaljuje na Kongregaciji za svetnike.

Življenje Jakoba Ukmarja

Jakob Ukmar je bil rojen 13. julija 1878 v skromni železniški čuvajnici na Opčinah nad Trstom. Po osnovni šoli na Opčinah je šel na nemško gimnazijo v Trst, zatem je šel v bogoslovje v Gorico in bil 14. julija 1901 posvečen v duhovnika. Njegove prve duhovniške postaje so bile: Bazovica, Rojan, Ricmanje (v času spora te župnije s tržaško škofijo), pri starem sv. Antonu v Turstu in katehet na nemški gimnaziji v Trstu. Do prve svetovne vojne se je posvečal verskemu, prosvetnemu in socialnemu delu v okviru slovenskega krščansko-socialnega gibanja. Med letoma 1915 in 1917 je na Dunaju študiral pravo in doktoriral iz teologije.

Po vrnitvi v Trst in priključitvi Trsta in Gorice Italiji je postal ravnatelj tržaškega semenišča in opravljal druge pomembne škofijske službe. Duhovniki so ga cenili in spoštovali, sam pa si je zelo prizadeval, da bi Slovencem in Hrvatom vrnilo pravico do svojega lastnega jezika, ki jim je bila za časa fašizma odvzeta. S svojo pokončno držo, neustrašnim pridigovanjem in sestavljanju spomenic o stanju slovenske manjšine na Primorskem je postal duhovni referent slovenskih vernikov na Tržaškem in velik delavec za ohranitev slovenske jezikovne in kulturne identitete.

Leta 1947 je bil imenovan za apostolskega administratorja istrskega dela tržaško-koprske škofije,a zaradi nasilja, ki ga je doživel med birmovanjem v Lanišću v Istri (nahujskana sodrga je birmovalce pretepla, domačega župnika Bulešića pa umorila), službe ni nastopil. Ukmar je od jeseni 1919 bival v škofijski hiši v Škednju, kjer je ves čas pomagal pri slovenskem dušnem pastirstvu.V pripravi na drugi vatikanski koncil je papežu Janezu XXIII poslal svoje predloge za prenovu Cerkve, ki naj bi imela več posluha za narodne manjšine. Govori, ki jih je imel Jakob Ukmar na tržaškem radiu, so izšli v treh knjigah. Umrl je 2. novembra 1971 v Škednju in vstajenja čaka na tamkajšnjem pokopališču.

Delovanje Jakoba Ukmarja

- **Preganjan in zaprt:** Že v času cesarske Avstrije je bil v ječi zaradi panslavizma. Italijanski fašisti so ga zaprli, ker naj bi bil slovenski nacionalist. Jugoslovanski komunisti, ki so ga skoraj do smrti pretepli, so ga še ranjenega zaprli, ker naj bi bil fašist. Po mesecu aresta se je vrnil v Trst, a je tudi tam doživel obtožbe s strani tržaškega škofa Santina, ki ga je razrešil z vseh škofijskih služb, ker naj bi bil komunist.
- **Pomiril uporne farane:** Pet let po duhovniškem posvečenju ga je škof poslal v Ricmanje, kjer so se prebivalci razglasili za grkokatolike in se ločili od Vatikana. Župnik je pobegnil, poroke in pogrebe je opravljal kar župan. Sprva Ukmarju ni bilo lahko: vaški prebivalci so vanj metali kamne, v šoli so med krščanskim naukom nahujskani otroci žvižgali, vstajali iz klopi in stene obmetavali s paradižniki in kosi lesa. A Ukmar je vztrajal. Ob koncu Ukmarjevega službovanja so se razmere predvsem po njegovi zaslugi tako umirile, da je med farani in škofijo prišlo do sprave.

- Zahteval učenje slovenščine:** V Trstu je leta 1910 postal predstojnik dijaškega semenišča za Slovence in Hrvate. V imenu jezikovne enakopravnosti je rektor uporabljal slovenščino, kar je bilo preveč za italijanske nacionaliste na škofiji, ki so dosegli, da so po treh letih semenišče razpustili. Podobno stališče je imel po koncu vojne, ko je kot rektor tržaškega bogoslovja kljub policijskim racijam od gojencev zahteval učenje slovenščine, hrvaščine in italijanščine.
- Obsojal je fašizem:** Leta 1931 je zelo odmeval Ukmarjev govor med šmarnicami, ko je italijanskim vernikom v Škednju argumentirano dokazoval, da je fašizem v nasprotju s krščanstvom. Govor “Krščansko sožitje med narodi” je v prepisanih kopijah krožil okoli več let. Leta 1938 je goriški škof Carlo Margotti v semenišču našel 20 izvodov pridige in jih nemudoma uničil. Poleg pisem in spomenic, poslanih na tržaško škofijo, je sestavil spomenico papežu Piju XI. (1930), volilnemu zboru kardinalom neitalijanskega porekla (1938), kongregaciji za semenišča in univerze (1939) in vsem italijanskim škofom (1946), v katerih je ostro protestiral zaradi nasilnega poitalijančevanja Hrvatov in Slovencev v Italiji. “Slovensko in hrvaško ljudstvo se ne čutita odrešeni od italijanske države, kot je v teh deželah zapovedano reči, ampak se čutita podjarmljeni. Prizadeti sta namreč zaradi gospodarske krize in oropani dragocenega zaklada maternega jezika v šolah in uradih,” so besede iz spomenice papežu iz leta 1930.
- **Abstinenca v politiki:** Med drugo svetovno vojno je Ukmar svojim sobratom svetoval, naj se vzdržijo politike. Sam se je tega dosledno držal. Po drugi strani pa je bil dosleden v držbi kristjana, ki pomaga: zbiral je pomoč za slovenske internirance in skrival begunce, čeprav oboroženega boja ni podpiral.

Pisatelj Alojz Rebula se je z Jakobom Ukmarjem prvič srečal 26. januarja 1966 in v svoj dnevnik zapisal: “Velik dan, da sem mogel osebno spoznati največjega človeka - intelektualca in kristjana - v zamejstvu.” Dva meseca kasneje v Rebulovem dnevniku (njegovi dnevniški zapiski so izšli v več knjigah) piše: “V škedenjski večer sem odnesel jasen vtis svetosti.” Izbral si ga je za svojega duhovnega voditelja. Očak Ukmar mu je s svojimi kratkimi nasveti, predvsem pa s svojim življenjem, posredoval nauk, ki ga je zapisal v svoji Mariologiji, knjigi, posvečeni Božji Materi: “Bodimo še mi majhni in skriti pred svetom, da bomo resnično veliki pred Bogom.”

Pripravil Jože Jan

- Viri:**
Wikipedia
Revija Ognjišče
Slovenska biografija
Aleteia
Primorski dnevnik
Vipavska javnost

CRÓNICAS DE ESLOVENIA

¡OTRA VEZ SOPA!

Si bien el clima fresco y la caída de las hojas daría para hablar de la sopa que odiaba Mafalda, en este caso hablaremos del COVID. Por estos pagos otoñales otra vez se dispararon los números de casos positivos entre los testeados. Desde hace un mes, este número va ascendiendo, pero hacia fines de octubre el porcentaje de positivos pasó el 30%, encontrándose actualmente por encima del 40%. Números preocupantes. El viernes, cerca de la medianoche, el Gobierno ofreció una conferencia de prensa, en la cual se expusieron las nuevas medidas. Algunas comienzan a tener vigencia a partir del lunes 8 de noviembre, otras del 15.

Si bien creíamos que otra vez nos esperaba una cuarentena, optaron por incrementar los controles de PCT (Preboleli-Cepljeni-Testirani) – es decir, corroborar a la entrada de supermercados, locales, centros de medicina y oficinas que todos posean certificado de vacunación, estén testeados, o se hayan repuesto de la enfermedad, confirmando su identidad con un documento. Implementaron, además, otras medidas no muy extremas: modificaron la edad mínima para comenzar a hacerse los

testeos (de 15 bajó a 12 años); quedan prohibidas los tapabocas de tela, siendo obligatorias los quirúrgicos; queda limitada la entrada a los negocios: una persona por cada 10m2. La vida social también se ve afectada, quedando permitidas sólo las reuniones familiares en números reducidos. Los espectáculos y actos culturales sólo pueden ser realizados si cada espectador cuenta con asiento asignado, reduciéndose la capacidad a la mitad. Restaurantes y bares continuarán abiertos, el servicio es posible entre las 5 y las 22 hs, contando también con número máximo de clientes. Los pubs y discotecas quedarán cerrados por el momento. Las ceremonias religiosas están permitidas, debiéndose respetar una distancia de 1.5mts entre los participantes. Obviamente, el uso de barbijo y el ya nombrado PCT son condiciones obligatorias en todos estos puntos.

¡Pero no nos dejemos deprimir por estas noticias! El paisaje en Eslovenia se puso hermoso gracias al otoño. Tuvimos días de sol y lindas temperaturas, además de mañanas de niebla y lluvia. Todo esto hizo que los árboles se tiñeran de las más hermosas tonalidades de amarillo, naranja, rojo y marrón. Los bosques son un sueño, y la verdad que parece un cuento de hadas cuando atravesás una arboleda, y el viento hace caer las hojas ... Lluvia de oro.

Que las restricciones no nos quiten las ganas de pasear, juntarnos a tomar un café o conocer algún lugar nuevo. Galería Cukrarna es un buen inicio. Edificio de tamaño monumental (una altura de 4 pisos y 90 metros de largo) fue construido en 1828 a orillas del Ljubljani-

ca, y albergó, en primer lugar, una refinería de azúcar. Luego del primer incendio en el año 1858, y durante casi 200 años, fue utilizado para fines muy variados: fábrica de tabaco, domicilio de reclutas militares, alojamiento transitorio para personas que perdieron sus hogares en el terremoto de 1895 y de trabajadores sociales y de la construcción después de la Segunda Guerra Mundial. A principios de los '90 del siglo pasado, la idea era ponerlo en valor y hacer allí un centro comercial, pero la idea nunca avanzó. Apenas mudada lo ví: no podía creer que un edificio tan imponente estuviese tan abandonado. Mi alma de arquitecta le encontró mil usos y funciones, deseando fervientemente que alguien lo mirara como yo e hiciera algo. A fines de septiembre, abrió sus puertas un espacio público y moderno, pero con su alma e imponencia antiguas intacta. Con una superficie total de 5500m2, el área de espacios de exposición es de 2500m2. La planta baja cuenta con un espacio central de gran altura, en el cuál es posible colocar exhibiciones de hasta 20 metros de altura. En el entresuelo hay una librería y una sala de conferencias; en el primer y segundo piso salas de exposiciones. El sótano es un espacio dotado con equipos de audio que permiten realizar actuaciones sonoras, además de depósitos y vestuarios. Amantes o no del arte o exposiciones modernas, vale la pena ponerse el tapaboca e ir a ver esta interesante puesta en valor de un edificio cuya sola presencia narra una parte de la historia de Ljubljana y, a partir de esta inauguración, comienza un nuevo capítulo en su vida.

Si forman parte de ese grupo de personas

a las cuales el fresquito sólo les hace desear una mantita en el sillón y un café, té o chocolatada en la mano, también hay algo que puede interesarles. Del 10 al 21 de noviembre se lleva a cabo el 32. Ljubljanski filmski festival LIFFE (Festival de Cine de Ljubljana). El Festival contiene más de 80 películas, entre las cuáles se encuentran muchas eslovenas. Debido a las medidas contra el COVID, tuvieron que sumarse funciones, para que todos aquellos que tenían entradas pudieran ir a ver las películas. Un gran punto a favor es que muchas películas pueden verse desde la comodidad del hogar. La mala noticia es que sólo es posible verlas con un IP esloveno.

Pero disfruten ustedes de la primavera que comenzó, de los colores de los capullos abriéndose y los aromas viajando en la brisa. Desde Ljubljana, con un té en la mano y una manta en los pies, les mando un gran abrazo y prometo seguir teniéndolos al tanto de lo que ocurre por acá, hasta que puedan venir a ver todo con sus propios ojos.

Nadia Jan
Ljubljana, 10 de noviembre de 2021

KOLEDAR

13. novembra

Zaključek SSTRMB

19. 20. In 21. novembra

Martinovanje v Mendozi

28. novembra

Obletnica Hladnikovega doma v Slovenski vasi

8. decembra

Prvo sveto obhajilo v slovenski hiši

11. decembra

Evropski večer v Slovenskem domu Carapachay

OSEBNE NOVICE

DIPLOMA

Dne 21.oktobra je na Buenosaireški Univerzi (UBA) dokončal študij **Matjaž E. Oblak** ter diplomiral v Geoloških vedah (Licenciado en Ciencias geológicas).

“ ZA RAZMISLEK IN NASMEH ”

“En dober pregovor na dan, prežene slabo voljo stran”

PREGOVORI IN CITATI

ČLOVEK IN NARAVA

V Glasgowu poteka med 31. oktobrom in 12. novembrom Svetovni vrh voditeljev v okviru podnebne konference Cop26. V dveh tednih se bo srečalo več kot 120 svetovnih voditeljev in okoli 25.000 delegatov, novinarjev in podnebnih aktivistov iz skoraj 200 držav, da bi se dogovorili o tem, kako pospešiti globalno ukrepanje za rešitev podnebne krize.

Pred 30 leti so Združeni narodi pozvali, naj države članice podpišejo podnebno konvencijo, s katero bi se zavezale k zmanjšanju emisij toplogrednih plinov. Od takrat so se države, ki so podpisale konvencijo, sestale vsako leto, da bi razpravljale o napredku in izzivih. COP je »konferenca pogodbenic« (v angleščini: conference of the parties), 26. zasedanje letos gosti Združeno kraljestvo v Glasgowu.

Globalno segrevanje povzroča vse večje spremembe vzorcev padavin, oceanov in vetrov v vseh regijah sveta. Po vsem svetu doživljamo pogostejše in intenzivnejše vremenske pojave, kot so vročinski valovi,

poplave in gozdni požari.

Na letošnjem vrhu bodo države pogodbenice pregledale napredek pri izpolnjevanju svojih zavez v okviru Pariškega sporazuma, da globalno segrevanje omejijo na 1,5°C v primerjavi s predindustrijsko ravno. Vendar svet trenutno ni na dobri poti, da bi to dosegel, saj se svetovne temperature zvišujejo.

Vse kaže, da zadnje čase človek ni ravno najboljši prijatelj narave...

Poglejmo, kaj nam o človeku in naravi govorijo pregovori:

- Človek je trši od kamna, pa krhkejši od jajca. (hrvaški pregovor)
- Ni je živali na svetu, ki bi se je človek moral bolj bati od človeka. (Michel Eyquem de Montaigne, francoski humanist, filozof in pisatelj)
- Ljudje so kot rastline na polju: ene cvetijo, druge venejo. (judovski pregovor)
- Človek je edina žival, ki je, kadar ni lačna in pije, kadar ni žejna. (neznani avtor)
- Ljudje so cvetje zemlje. (vietnamski pregovor)

- Človek je premagal naravo prej, kot se je naučil obvladati samega sebe. (Albert Schweitzer, nemški teolog, glasbenik, filozof, pisatelj, nobelov nagrajenec)
- Od vse živine je najboljša in najslabša – človek. (hrvaški pregovor)
- Noben človek ni od narave dobil pravice, da ukazuje drugim. (Denis Diderot, francoski pisatelj in filozof)
- Človekova veličina je v njegovih rokah. (perzijski pregovor)
- Človek je žival, ki se bavi s politiko. (Aristotel, starogrški filozof)
- Človek si pogosto želi delati stvari, za katere mu je narava odrekla vso zmožnost. (Johann Wolfgang von Goethe, nemški pisatelj, pesnik, dramatik, filozof, politik in znanstvenik)
- Človek ni žival, že z besedo ga lahko ubiješ. (ruski pregovor)
- Človek je istočasno sramota in ponos narave. (Alexander Pope, angleški pesnik in prevajalec)

Izbral: Jože Jan

“ZDAJ GRE ZA SLOVENIJO!”

Zbornik ob 30-letnici slovenske države lahko naročite na naslovu svobodna.ba@gmail.com

Javni razpis: finančna podpora Slovincem po svetu

Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu, je objavil Javni razpis za razpisno področje B v letu 2022: finančna podpora Slovincem po svetu. Namen javnega razpisa je spodbujanje dejavnosti Slovencev, ki živijo po svetu, in njihovo povezovanje z Republiko Slovenijo.

Besedilo razpisa in razpisno dokumentacijo najdete na naslednji povezavi:

Povezava

ŠTUDIJ V SLOVENIJI

Te zanima študij v Sloveniji? Ekipa Study in Slovenia bo v sredo, 18. novembra ob 14. uri pripravila spletno predstavitev študija na slovenskih univerzah, ki je namenjena prav Slovincem v zamejstvu in po svetu. Predstavili bodo uporabne informacije glede študija in življenja v Sloveniji ter prednosti statusa študenta. Udeleženci bodo imeli priložnost, da se prek spleta srečajo s predstavniki slovenskih Univerz.

Za udeležbo se je potrebno prijaviti prek spletne prijavnice na spodnji povezavi.

Povezava

KNJIŽNICA POD KROŠNJAMI

V ponedeljek, 15. novembra 2021 se v okviru #EuropeReadr pričenja projekt »Knjižnica pod krošnjami« slovenskega Predsedovanja Svetu Evropske Unije, ki ga Veleposlaništvo Republike Slovenije v Buenos Airesu izvaja v sodelovanju s številnimi partnerji, vključno Nacionalno knjižnico Mariano Moreno.

Projekt se začne z razpravo o enakosti spolov in literaturi, ki bo potekala v ponedeljek ob 18. uri pri glavnem vhodu v Nacionalno knjižnico in na kateri bo sodelovalo tudi Ministrstvo za ženske, spole in raznolikost Argentine republike.

Pridruži se Veleposlaništvu na tej razpravi, ki je odprta za publiko in na prostem!

Biblioteca debajo de los árboles

15 de noviembre – 3 de diciembre 2021

Plaza del Lector Rayuela Biblioteca Nacional

Nedelja 21. novembra na PRISTAVI

SKUPNI MLADINSKI DAN PEVSKO GLASBENI VEČER

59.2.

9.00

Začetek tekmovanj

10.30

Dviganje zastav

11.00

Sv. Maša

12.30

Kosilo

16.30

Finala

18.30

PGV Prosta zabava

Svobodno Slovenijo podpirajo

REPUBLIKA SLOVENIJA
URAD VLADE ZA SLOvence V ZAMEJSTVU IN PO SVETU

KOPAC S.A.
Fábrica de tubos y envases de cartón

Antonio Podržaj e Hijos S.R.L.

Grupo HZ

briganti
PREMIUM LEATHER SHOES

GOLOMAX
SUPERMAYORISTA DE OFERTAS

CKC
LABORATORIOS CKC ARGENTINA S.A.

CA
CONSULTORES ASOCIADOS

oblak®